

KILÒMETRES DE SOLIDARITAT

Save the Children

DOSSIER

Aquesta guia didàctica vol mostrar la importància per a la supervivència infantil de l'accés a l'aigua neta, la vulnerabilitat que provoca la falta d'aquest recurs i com Save the Children treballa per pal·liar les conseqüències d'aquesta situació. Tant el dossier com les activitats completen la tasca dels docents i els apropen a diferents realitats que donen suport al seu treball en valors com la solidaritat, la cooperació, el respecte i la responsabilitat.

Adreça:
Marisol Paniagua

Col·laboració:
Mª Luisa Ortega del Val
María Cimadevilla
Silvia Lara
Juan Guilló

Art i maquetació:
Germán Gullón (VALBHY)

Edita:
Save the Children España

Dipòsit legal:
M-36107-2016

**L'accés a l'aigua és un dret humà fonamental
que milions de persones al continent africà
no tenen garantit.**

Foto: Stuart J. Sia

L'AIGUA, RECURS NECESSARI

Tres quartes parts de la superfície del planeta estan cobertes per aigua, majoritàriament salada, de la qual només és dolça el 2,5%. Nosaltres, per viure i desenvolupar-nos necessitem aigua dolça; però, a més, ha de complir amb un seguit de característiques: **ha d'estar neta i ser fàcil d'accedir-hi.**

Per això les persones hem intervingut en el cicle natural de l'aigua construint infraestructures destinades a captar la que hi ha disponible a la naturalesa i tractar-la per al seu ús.

Però l'accés a l'aigua no és igual a tot arreu. En moltes parts del món, com passa en alguns països del continent africà, és molt difícil aconseguir aigua neta i potable; l'aigua que consumeixen no té la qualitat suficient i això provoca problemes de salut molt greus en la població, que afecten especialment la infància més vulnerable.

ACCEDIR A L'AIGUA, UN DRET HUMÀ

Fa més de 60 anys, la Declaració Universal dels Drets Humans afirmava que l'accés a l'aigua potable i el sanejament constitueix drets humans fonamentals. Tanmateix, actualment això només semblen paraules, ja que milions de persones al món no tenen accés a aigua potable i no disposen dels sanejaments bàsics.

El problema principal no és l'escassetat d'aigua, sinó la seva falta d'accés per part de les poblacions més desfavorides. Aquesta qüestió està relacionada amb la falta d'inversió en infraestructures, l'augment de la població i el consum més elevat d'aigua cada dia. Si seguim a aquest ritme, dos de cada tres persones viuran amb escassetat d'aigua l'any 2025.

El problema és tan greu que a les Nacions Unides van decidir designar un dia que complís amb l'objectiu de conscienciar tothom sobre com és d'important l'aigua per a tots els éssers del planeta: **el 22 de març, Dia Internacional de l'Aigua.** Un dia perquè els governs, les ONG, les empreses i la societat civil cooperin participant en la protecció d'aquest recurs i perquè tothom reflexioni sobre els problemes del subministrament d'aigua potable.

L'AIGUA A L'ÀFRICA

Els recursos hídrics es troben molt dispersos en el continent africà. Mentre alguns països disposen d'una aportació hídrica relativament estable, altres, com la zona de la Banya d'Àfrica, són fortament deficitaris. A això s'afegeix que la majoria dels països manquen de recursos per al desenvolupament d'infraestructures amb les quals afrontar les sequeres periòdiques i distribuir aigua a tots els nuclis d'una població essencialment rural i molt dispersa.

Una conseqüència directa de l'escassetat d'infraestructures és que tres de cada quatre africans utilitzen aigua subterrània com a font bàsica d'aigua potable, fet que en suposa un accés més complex. D'altra banda, la qualitat de les aigües subterrànies és molt variable. En els països subsaharians sovint contenen arsènic i fluorurs i, si hi afegim la contaminació amb residus industrials i agrícoles com pesticides o fertilitzants, tenim una dificultat doble: un accés difícil i costós i una aigua contaminada o de poca qualitat per al consum.

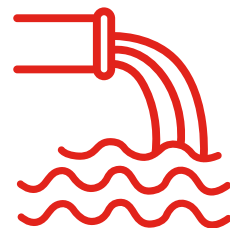
Aquestes dificultats contribueixen a enquistar el problema i perpetuar la pobresa:

La gestió deficient de les aigües residuals.

L'ús d'aigües subterrànies de baixa qualitat.

La contaminació afavorida pel control administratiu escàs.

ELS EFECTES DEL CANVI CLIMÀTIC I EL FENOMEN DEL NIÑO

El canvi climàtic és la variació global del clima a la Terra provocada per la intervenció humana i el model de desenvolupament vigent. Aquest canvi condueix a canvis en les temperatures, les precipitacions i altres variables climàtiques, que determinen variacions en les condicions de vida humanes i forts impactes en els ecosistemes; les espècies animals i vegetals són més vulnerables i, en el cas de les comunitats més pobres, aquesta vulnerabilitat s'accentua.

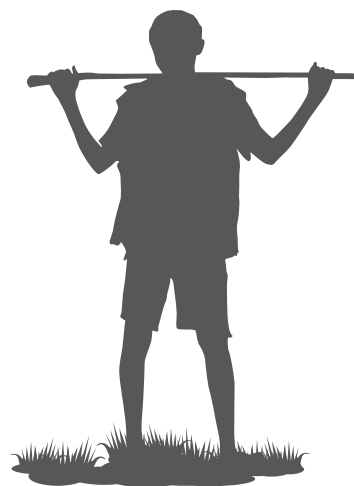
Els fenòmens climatològics com el Niño agreugen les situacions d'accés a l'aigua no només per beure, sinó també per a l'agricultura i la ramaderia, la font d'ingressos principal de les famílies en els països més pobres.

QUÈ ÉS EL FENOMEN DEL NIÑO?

El podríem descriure com un fenomen que, ara mateix, paradoxalment, és una amenaça global per a aquells dels qui agafa el nom.

El Niño està produït per un escalfament de l'oceà Pacífic que es produeix cada tres o set anys. Aquesta massa d'aigua calenta fa que els vents alisis es debilitin o canviïn de direcció. Com a resultat d'aquest canvi de corrents en l'aire i el mar, s'allibera calor a l'atmosfera i canvien les condicions climatològiques a tot el món. En algunes àrees augmenten les precipitacions i en altres disminueixen, de manera que provoquen inundacions i sequeres. Amb les temperatures passa el mateix: en alguns indrets són més altes i en altres, més baixes.

Els efectes d'aquest fenomen solen ser febles, però cada cert temps es tornen devastadors, com passa en aquest moment.

LES CONSEQÜÈNCIES DEL FENOMEN DEL NIÑO

El Niño provoca **sequeres**. La falta de pluges fa que els camps s'assequin i els animals morin, de manera que priva les famílies d'aliments i mitjans bàsics de vida. Moltes famílies es veuen obligades a vendre les seves últimes possessions per poder-se alimentar fins que definitivament es queden sense res. En aquest procés molts nens i nenes es retiren de les escoles i se'ls envia a fer treballs que posen en risc la seva vida i es redueixen o s'eliminen les despeses en salut.

També les **inundacions** són una de les conseqüències perilloses del fenomen del Niño. Juntament amb el perill real de morir ofegat, les inundacions contaminen les fonts d'aigua, i malalties com el còlera o la febre tifoide poden arribar a ser devastadores.

Ja sigui per l'efecte de les sequeres o de les inundacions, les famílies han de fugir de les seves cases en busca d'aliments, aigua o treball. Aquest èxode fa que moltes persones deixin de tenir accés al sistema sanitari o l'allotjament i que la vulnerabilitat es torni extrema.

S'estima que a l'est de l'Àfrica 22 milions de persones estaran en risc de caure en situació d'inseguretat alimentària, és a dir, amb dificultat per aconseguir aliments bàsics. Etiòpia, Somàlia, Eritrea i el Sudan del Sud són alguns dels països més afectats. Indrets on la pobresa és crònica i en els quals els nens i les nenes són els més vulnerables.

COM AFECTA LA INFÀNCIA LA FALTA D'ACCÉS A L'AIGUA POTABLE?

La falta d'accés a l'aigua té conseqüències immediates i futures per als menors, que afecten:

- **La salut:** La diarrea per beure aigua en mal estat és una de les causes principals de mortalitat infantil en els menors de cinc anys, juntament amb la desnutrició, que es veu agreujada per la ingesta d'aquesta aigua. Hi ha altres malalties d'origen infeccios relacionades amb la insalubritat d'aigües estanques i proliferen els casos de malària o dengue.
- **L'educació:** La falta d'aigua en els moments de més sequera provoca el tancament temporal d'escoles i que els nens i les nenes abandonin les classes.
- **El gènere:** La vida de les dones i les nenes es veu especialment afectada per la falta d'accés a l'aigua potable i el sanejament, ja que solen ser les encarregades d'anar-la a buscar. El 71% de la càrrega que representa la recollida de l'aigua la suporten les nenes i les dones. Moltes caminen diversos quilòmetres per anar a buscar aigua, una mitjana de quatre hores diàries, el que es converteix en una de les causes principals d'absentisme escolar, especialment en el cas de les nenes. Les nenes perden el dret a l'educació, la millor eina per sortir de la situació de pobresa.
- **La protecció:** La necessitat de les mares de desplaçar-se a una distància llarga provoca que deixin de tenir cura dels seus fills durant aquest temps, de manera que s'exposen a situacions de desprotecció i perill.

L'aigua, símbol de vida i purificació en moltes cultures, **es converteix en malaltia i mort per a una bona part d'aquesta població.**

Assegurar l'accés a l'aigua potable i un sanejament adequat suposa assegurar no només que els menors puguin beure aigua o rentar-se, sinó contribuir a què sobrevisquin, aprenguin i estiguin protegits.

ELS EFECTES DE LA SEQUERA A ETIÒPIA, UN DELS PAÏSOS MÉS AFECTATS PEL NIÑO

Prop de cinc milions de nens i nenes estan en risc de fam com a conseqüència d'una de les pitjors crisis alimentàries a Etiòpia provocada per una sequera que s'ha produït en les regions que generalment són més verdes i productives.

350.000 nens i nenes ja pateixen desnutrició severa, una malaltia, que, si no es tracta, pot causar deficiències en el creixement, tant físiques com mentals i, en el pitjor dels casos, la mort.

La sequera d'aquest any, causada principalment pel Niño, ha afectat directament 8,2 milions d'etiòps en una àrea extensa de la mida aproximada del Regne Unit, i ha provocat que famílies senceres hagin perdut les fonts d'ingressos i el subministrament d'aliments, a més de deixar les vides de milions de persones, particularment nens i nenes, amb la mort a la gola.

Estan en perill els grans avenços que s'han aconseguit en la seguretat alimentària, l'educació i la salut al llarg dels anys que fa que estem treballant en aquest país.

LA RESPOSTA DE SAVE THE CHILDREN A ETIÒPIA

A Save the Children **estem treballant en més del 70% dels districtes afectats**. Estar treballant ja en el terreny ens permet identificar i actuar en els indrets més vulnerables i ajudar les comunitats a protegir els nens i les nenes d'alguns dels pitjors efectes del Niño.

Ens encarreguem de **subministrar aliments, aigua, medicines i el suport que necessiten les famílies** que han perdut els seus ingressos. Una cosa tan senzilla com millorar les condicions d'accés a l'aigua i el sanejament (donant bidons d'aigua, sabó, construint latrines o formació) fa que salvem moltes vides. Estem ajudant a **construir riberes** per evitar inundacions, a **rehabilitar pous** i també estem **distribuint alimentació** que contribueixi a mantenir el bestiar sa.

També estem formant treballadors sanitaris de la comunitat perquè puguin tractar la desnutrició i perquè derivin a centres d'estabilització els menors més afectats. **Rehabilitem escoles i assegurem el seu accés a l'aigua i el sanejament**, fet que permet la retenció de nens i nenes que també reben materials educatius.

Disposem d'equips de refugi preparats per si les famílies han d'abandonar les seves cases, tot i que intentem donar suport a les famílies que ho han perdut tot i no disposen de prou mitjans de vida gràcies al programa **"diners per treball"**.

ACTIVITATS

Des de Save the Children ens volem unir a la promoció de coneixements i competències que apropin a la comunitat educativa d'educació infantil, primària i secundària valors de solidaritat, intercanvi i suport participatiu entre les persones, assentant, a poc a poc, les bases socials i de respecte per aconseguir un món més just.

El material didàctic proposat aproxima a conèixer les realitats del món actual, els processos de participació a favor de la justícia, la igualtat de drets i la dignitat.

Els objectius

- Donar a conèixer altres realitats mundials.
- Reflexionar sobre la importància de garantir els Drets Humans i, especialment, dels nens i les nenes.
- Afavorir la participació y la coresponsabilitat a favor de l'accés a l'aigua neta i potable com a dret fonamental.

Els continguts

- Dret a l'aigua i al seu ús responsable.
- Drets Humans i drets específics de la infància.
- Interconnexió, desenvolupament sostenible i humà.

Les competències

- Percepció i descobriment.
- Expressió oral, corporal i artística.
- Escolta i empatia.
- Anàlisi i resolució de problemes.
- Relacionar, deduir i raonar.
- Negociació i cooperació.
- Responsabilitat individual i col·lectiva.

Per dissenyar les activitats s'han tingut en compte tres eixos metodològics necessaris en el contingut curricular dels diferents nivells educatius:

- **CONÈIXER:** procés de percepció, descobriment i comprensió d'informació per formar-nos com a persones.
- **REFLEXIONAR:** comprendre, analitzar i deduir conclusions sobre la informació obtinguda a través del treball en grup i individual.
- **PARTICIPAR:** acció col·lectiva en processos creatius i d'intervenció a favor dels Drets Humans.

“LA SENYORA GOTA ÉS LA NOSTRA MASCOTA”

3–6 anys

40 min

ET PROPOSEM

Fer conscients els i les alumnes, a través del sentit del gust, del valor de l'aigua i, tot seguit, buscar, personificar i col·lectivitzar les gotes d'aigua amb la finalitat de mostrar la necessitat de cura i col·laboració conjunta a favor de l'accés a l'aigua per a tothom.

NECESSITES

- Un got d'aigua per participant.
- Una gota d'aigua feta amb cartró reciclat, decorada i plastificada per participant.

COM FER-HO

Assaborir (10-15 min)

El professor o la professora reuneix el grup en un espai còmode en el qual puguin beure un got d'aigua tranquil·lament, assaboreixen l'aigua neta, en descobreixen el color, el sabor i s'informen com és de necessària l'aigua per viure.

Descobrir (5 min)

El professor ha col·locat per l'aula moltes gotes d'aigua fetes de cartró, decorades i plastificades. Cada participant en busca una amb el seu nom i fotografia al darrere.

Ronda d'expressió i presentació (5-10 min)

El professor o la professora fa un cercle a l'aula i informa que “La senyora Gota és la nostra mascota”, els explica que l'aigua és molt important en la nostra vida i que n'hem de tenir cura entre tots i totes. Cada participant presenta la seva gota d'aigua: les gotes d'aigua ens treuen la set, ens mantenen nets i ens donen vida. Mai no hem de deixar que es perdin les gotes d'aigua. Totes i tots tenim cura de les gotes d'aigua per viure sans i sense malalties.

El professor o la professora els pregunta: com tenim cura de la senyora Gota? Ronda oberta d'expressions i missatges per treballar el bon ús de l'aigua.

Tots junts per l'aigua (5-10 min)

En acabar la ronda, assagem com cridar les nostres mascotes: “Piquem de mans amb un únic dit, tots junts, imitant les gotes de la pluja”, escoltem el so que creem i cridem les gotes d'aigua per enviar aigua a tots els nens i les nenes del món.

Assagem diferents sons i maneres de cridar les gotes d'aigua: ràpid, lent, suau, fort. Acabem l'activitat cridant fort tots junts a l'aigua, perquè arribi al país d'Etiòpia i a tots els llocs del món on falta aigua.

SUGGERIMENTS

El professor pot sol·licitar a les famílies que facin a casa una gota d'aigua per portar-la a classe abans de l'activitat. Es fa amb cartró reciclat, amb la mida aproximada d'un foli, es decora i es plastifica amb el nom i una fotografia (segons l'edat) del nen o la nena. També es pot oferir un taller per a famílies en el qual es facin gotes d'aigua per a tots.

PREGUNTA EN ACABAR

Necessitem l'aigua per viure?, qui té cura de l'aigua?, tots hem d'anar en compte perquè l'aigua no es perdi?

“UNA IDEA SORPRENENT: L’AIGUA SE’N VOL ANAR A ETIÒPIA”

6-9 anys

45 min

ET PROPOSEM

Donar a conèixer la idea sorprenent del Cristian: “l’aigua se’n vol anar a Etiòpia i descobrir el seu gran valor”. Els i les alumnes opinen, per què aquesta idea?, per què se’n vol anar l’aigua? Es graven reflexions i arguments de manera individual o grupal sobre el valor de l’aigua i la necessitat de tenir-ne cura, destacant l’accés a l’aigua com un dret humà fonamental per a la vida.

NECESSITES

- Folis
- Llapis
- Gravadora

COM FER-HO

Una idea sorprenent (10 min)

El professor o professora explica que:

El Cristian és un nen de vuit anys que viu en un poble de Toledo. Des que va néixer, l’aigua sempre ha estat a casa seva, al seu poble mai no hi ha faltat l’aigua per netejar, menjar, rentar la roba, els horts, els animals... Sempre hi ha hagut basses de bany naturals i piscines a l’estiu. S’ha gastat molta aigua contínuament.

Fa dos dies que el Cristian va escoltar a la ràdio que en molts pobles d’Etiòpia hi ha èpoques de sequera. Les dones i les nenes caminen tots els dies de cinc a deu quilòmetres per aconseguir aigua potable i poder beure, rentar-se, tenir cura del bestiar i les collites. També va escoltar que els nens i les nenes es posen malalts per falta d’aigua neta. L’aigua neta i potable està molt valorada a Etiòpia, ja que n’hi ha poca i té un gran valor per viure.

“Al Cristian se li ha ficat al cap la idea que l’aigua del seu poble se’n vol anar a Etiòpia perquè vol deixar de ser malgastada i descobrir el seu gran valor”.

Preguntem al grup (10 min)

Un cop plantejada “la idea sorprenent del Cristian”, analitzem la situació preguntant al grup: Per què se li deu haver ficat al cap?, per què l’aigua deu voler descobrir el seu valor a Etiòpia? El grup respon segons un criteri espontani, en pluja d’idees.

Busquem solucions: convèncer l'aigua del seu valor (15 min)

El professor explica que hem d'aclarir aquesta idea al Cristian, se l'ha de convèncer que tots necessitem l'aigua per viure, que en tindrem cura cada dia, sense malbaratar-la ni llençar-la, convèncer-lo que l'aigua és un recurs necessari en tots els indrets del món. El professor indica que farem una gravació de classe amb les nostres propostes per tenir cura d'aquest recurs i el seu accés, juntament amb l'explicació de per què és necessària a tots els llocs del món.

Ens escoltem (10 min)

Les opinions plantejades i gravades s'escolten a classe, tots junts.

SUGGERIMENTS

El professor o la professora, segons l'edat i les característiques dels alumnes, suggereix el treball de gravació en grups petits o en un grup gran.

Les gravacions es poden enviar als mitjans de comunicació comarcals o locals el Dia de l'Aigua, Dia dels Mitjans de Comunicació, Dia dels Drets de la Infància... o qualsevol altre dia que li sembli al centre.

PREGUNTA EN ACABAR

Després d'aquesta activitat, què has descobert?, valores més l'aigua?, creus que tothom és conscient que s'ha de tenir cura de l'aigua?, pots contribuir a aconseguir que en el lloc on vius es tingui cura de l'aigua?

Etapa de Primària

“LA TENA INVESTIGA: GOTA A GOTA LA VIDA NO S’ESGOTA”

9-12 anys

55 min

ET PROPOSEM

Explicar la situació d'Etiòpia a través de l'investigadora Tena i donar suport a la investigació que fa, en la qual proposa calcular, comparar i coresponsabilitzar-se en el bon ús i el dret a l'aigua per a tothom al món.

NECESSITES

- Paper
- Bolígrafs
- Cartolina gran o paper continu

COM FER-HO

Explica sobre Etiòpia i la seva gent (5 min)

El professor o professora explica:

“Etiòpia té èpoques de grans dificultats per la sequera, l'aigua és escassa i poc sanejada. A Etiòpia la majoria de la població viu en zones rurals, el bestiar i les collites es perden per la sequera. Les persones, sobretot els nens i les nenes menors de cinc anys, es posen malalts per la falta d'aigua neta i potable.

Les dones i les nenes es desplacen de cinc a deu quilòmetres diaris per anar a buscar aigua. Els ciutadans d'Etiòpia utilitzen uns cinc litres d'aigua per persona al dia. L'utilitzen per beure, netejar-se, pel cultiu i el bestiar.

L'aigua té un valor incalculable a Etiòpia, saben que és necessària per a la vida, per evitar malalties. L'aigua neta i potable és fonamental per a l'alimentació, la higiene, la salut i el desenvolupament de les persones i la naturalesa en general”.

Presenta la Tena l'investigadora (5 min)

Explica que la Tena és una jove investigadora d'Addis Abeba, la capital d'Etiòpia, a la qual han encarregat que faci una investigació sobre l'aigua i vol conèixer l'ús que en fem al món. La Tena defensa l'accés a l'aigua per a totes les persones, ja que és un dret humà fonamental.

Investigació i tasques per fer

Per a la seva investigació, la Tena necessita intercanviar realitats i coresponsabilitzar sobre la importància del dret a l'aigua per enfortir un “desenvolupament sostenible i humà” al món. L'investigadora sol·licita tres tasques:

- **CALCULAR.** Quants litres d'aigua gasta una persona al dia a Espanya i quin ús l'hi dona. Cada alumne haurà de fer una llista d'accions per a les quals utilitza l'aigua durant un dia, mesurar els litres aproximats que en gasta i sumar tots els litres que hagi gastat en un dia. (10 min)
- **COMPARAR.** El càlcul de cada alumne és aproximat, s'ha de fer una mitjana de tots els alumnes de classe i comparar la despesa d'aigua d'una persona d'Espanya amb una d'Etiòpia. (10 min)
- **COMPROMÍS.** Què es pot fer per donar un ús millor a l'aigua, sense malbaratament i donant suport al dret d'accés a l'aigua per a totes les persones. Cada participant suggereix una acció de manera individual o en grups de treball. Si els participants consideren que l'acció plantejada és destacable, es reflecteix en un mural per signar el compromís amb l'aigua. (15 min)

Signatura de compromís (DÓNA SUPORT - TINGUES CURA)

S'explica que: “La naturalesa i les persones estem en relacions constants. Amb el pas dels anys, el nostre malbaratament afecta els altres, així com les sequeres i la falta de recursos; tanmateix, amb el pas del temps això també afecta el nostre entorn immediat”. Després de recollir, llegir i estar d'acord amb les accions de compromís reflectides en un mural, tots els participants signen l'acord de responsabilitat adquirit amb el nostre entorn humà i natural. (10 min)

SUGGERIMENTS

Les tasques per fer en la investigació es poden dur a terme en subgrups de treball a classe (de tres, quatre o cinc participants) o de manera individual i posant en comú les reflexions.

PREGUNTA EN ACABAR

Has descobert realitats que no coneixies?, consideres que pots millorar l'ús que fas de l'aigua?, creus que el que fem en un lloc concret té conseqüències per a altres llocs?, t'ha agradat participar en una activitat a favor del dret d'accés a l'aigua per a tots?

“INTERCANVI DE PREGUNTES”

13-18 anys

ET PROPOSEM

Explicar breument la importància de l'aigua per al desenvolupament humà al món, repartir frases per crear grups de treball sobre el dret i la responsabilitat respecte a l'aigua. Les frases repartides són el suport per a la reflexió i la creació de preguntes i respostes que despertin la consciència individual i col·lectiva pel desenvolupament humà i sostenible, i la possibilitat de traslladar aquesta consciència a municipis a través de murals o cartells.

NECESSITES

- Fotocopiar frases per crear grups
- Folis
- Bolígrafs
- Retoladors
- Paper continu
- Cartolines

COM FER-HO

Explicació del context (10 min)

El professor explica que: la falta d'aigua potable és un problema crucial en moltes zones del món, i Etiòpia n'és una. L'accés a aigua neta i sanejament és un dret bàsic, un dels objectius de desenvolupament sostenible de l'agenda internacional fins al 2030.

La falta d'accés a l'aigua potable, les sequeres i els sistemes de sanejament obsolets impedeixen el desenvolupament humà. Aquesta situació comporta que molts nens i nenes tinguin dificultats de futur, sense dret a una vida digna en la qual es puguin desenvolupar i rebre aliments adequats, atenció mèdica, educació i protecció. Moltes malalties prevenibles, com la diarrea i el còlera, es converteixen en causes de mortalitat. Acabar amb aquesta situació significa lluitar contra la desigualtat i assegurar els drets de tots els nens i les nenes.

Distribució de grups (10 min)

El professor reparteix a l'aula les “frases-missatges” següents per fer grups de treball de cinc participants cadascun:

- Totes les persones necessiten aigua per viure.
- Tractar l'aigua amb respecte és tenir cura de la naturalesa i les persones.
- L'aigua és indispensable per a la salut.
- Malbaratar l'aigua és falta de responsabilitat.
- Tots els pobles tenen dret a l'aigua neta.

Enviem preguntes (10 min)

Els i les alumnes es reuneixen per grups de treball segons la frase coincident, tenen set minuts per crear una pregunta per a cadascun dels altres grups i fer-los reflexionar, una pregunta relacionada amb la frase que ha conformat el seu grup. Per exemple: el grup de “Totes les persones necessiten aigua per viure” creen una pregunta per a cada grup:

1. Has pensat alguna vegada que al món hi ha persones que viuen amb molt poca aigua?
2. T'imagines com pot ser la vida sense aigua?
3. Què passaria al món si desaparegués l'aigua?
4. Si no tinguessis aigua, què faries?
5. Et preocupen les coses que passen a altres persones?

Responem preguntes (15 min)

Totes les preguntes plantejades pels grups són vàlides, el professor o la professora dóna la pauta per passar les preguntes a la resta de grups i respondre-les de manera clara, reflexionada i arribant a conclusions conjuntes.

Control i qualitat (5 min)

Cada grup, en finalitzar les respostes, fa un procés de “control i qualitat per al desenvolupament humà i la cura del medi ambient” i escull una pregunta que considera que ha despertat més reflexió.

Posada en comú i murals (5 min)

Finalitzem l'activitat posant en comú les preguntes i fent murals per afavorir la reflexió al centre escolar, el municipi i el barri.

SUGGERIMENTS

Si la dinàmica pregunta-resposta desperta interès en els grups, es poden plantejar més rondes d'enviament, resposta i control de qualitat. Els murals i els cartells es poden fer en una nova sessió de treball.

PREGUNTA EN ACABAR

Què és per a tu el desenvolupament humà i sostenible?, què has descobert sobre l'aigua?, creus que és necessari conscienciar tota la comunitat sobre la importància de tenir cura d'un recurs com l'aigua?

“MASEGADA D’AIGUA PER A TOTS”

Educació Física

ET PROPOSEM

Donar funcions als participants, la majoria són gotes d’aigua que es mouen per l’espai perseguides per la sequera. Les gotes d’aigua es paralitzen en ser agafades per la sequera. Quan totes estan aturades, estenen els braços, s’uneixen i conformen un cercle, la “xarxa de proveïment d’aigua”. La xarxa unida avança en sentir països i dona passes llargues o curtes segons la falta d’accés a l’aigua en el país. Etiòpia necessita una gambada gran. L’activitat acaba amb una gran masegada col·lectiva, que simbolitza el dret d’accés a l’aigua per a tothom.

NECESSITES

- Pintura blava o samarretes blaves
- Dues samarretes grogues

COM FER-HO

Donar funcions (10 min)

El professor senyala tots els i les alumnes amb una pintura blava o una samarreta blava per indicar que són “gotes d’aigua” que es mouen corrents per l’espai.

Dos voluntaris amb samarretes grogues simbolitzaran “la sequera” en cerca de les “gotes d’aigua”.

Donar tasques (15 min)

Quan “la sequera” agafa una “gota d’aigua”, ajunten els palmells de les mans i la converteixen en “una estàtua” que es queda quieta amb els braços estesos.

Quan s’han agafat totes les gotes d’aigua i convertit en estàtues, tothom s’atura i el professor explica que aquesta situació simbolitza un moment de gran sequera, ja no hi ha aigua per beure, per als cultius ni per al bestiar, i això té conseqüències per a la població i, especialment, per a la infància.

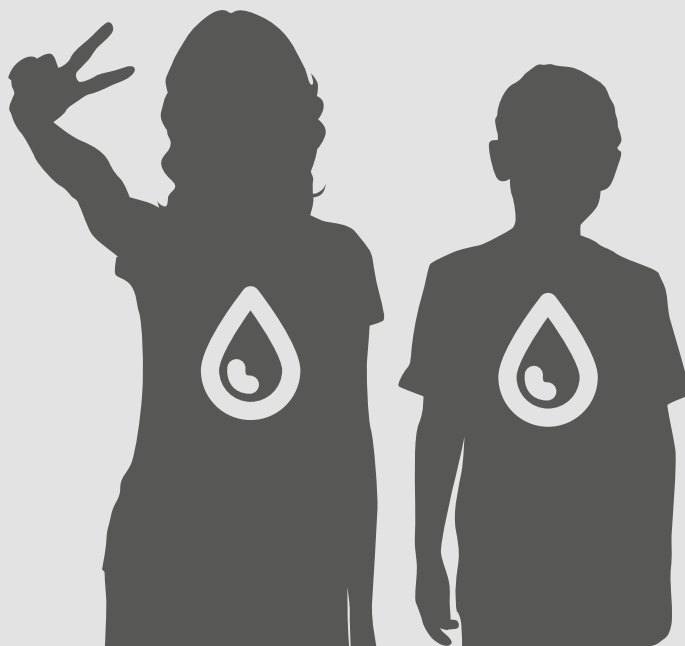
Després, totes les gotes juntes estenen els braços i s’agafen les mans les unes a les altres, formant un cercle, la “xarxa de proveïment d’aigua”, i reflexionen sobre la necessitat de l’aigua per a la vida al planeta.

Avancem junts (10 min)

Totes les gotes d'aigua unides formen un cercle, els representants de "la sequera" se situen al centre i anomenen països del món (en tots és necessari l'accés a l'aigua neta i el sanejament). Les gotes unides, en sentir els països (Espanya, Romania, l'Índia, Etiòpia...) avancen cap endavant, fent una passa més llarga o més curta, segons com consideren que és l'accés a l'aigua neta i el sanejament en el país anomenat. L'últim país que s'anomena és Etiòpia, en aquest país necessiten urgentment l'accés a l'aigua neta i el sanejament; per tant, en sentir el nom d'"Etiòpia" han de fer una gambada gran, que els permeti unir-se i estar molt junts.

Masegada col·lectiva (5 min)

L'activitat acaba quan totes les gotes estan molt juntes i amb "una masegada col·lectiva" simbolitzen el dret a l'aigua i el sanejament per a tothom.

SUGGERIMENTS

És important escoltar i tenir cura dels companys i les companyes. El professor ajuda a anomenar països i facilitar el ritme de l'activitat.

PREGUNTA EN ACABAR

T'ha agradat ser una gota d'aigua?, què has sentit en formar una xarxa d'aigua junts?, què has sentit quan tot s'ha detingut?, és important fer passes junts per l'accés a l'aigua per a tots?, què destaqués de l'activitat?

Rega la vida i l'educació
de milers de nens i nenes.

El CC en el qual podeu ingressar
els diners recollits amb l'activitat és:

Banco Santander

ES55 0049 1837 5620 1024 9000

Recorda indicar en el concepte el nom del centre.

Moltes gràcies!

Kilòmetres de Solidaritat és una proposta educativa que apropa als escolars la situació de vulnerabilitat dels nens i les nenes en països empobrits del continent africà amb la finalitat d'obtenir fons per als projectes de supervivència infantil que Save the Children duu a terme i conèixer els drets de la infància a través de les propostes didàctiques que es presenten en aquesta guia.

Hi col·laboren:

**SOBREVIVRE
APRENDRE
ESTAR PROTEGIT**

Save the Children